

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/618/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813203349
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3813203349.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľky K., zastúpenej R. proti odporcovi T., zastúpenému N., o určenie zániku záložného práva k nehnuteľnosti, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. decembra 2013, č.k. 4C/38/2013-34, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporca je **p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 69,91 Eur, k rukám zástupcu navrhovateľky.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom určil, že záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na Okresnom úrade v T., katastrálnom odbore, v KN pre k.ú. T., ktoré je zapísané v časti C, na LV č. XXXX pod poradovým č. X a v časti C na LV č. XXXX pod poradovým č. X na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX-F. zo dňa 10.12.2007, ktorej vklad do KN bol povolený pod č. V XXXX/XX, zaniklo. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 233,74 Eur a ostatné trovy konania vo výške 105,50 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že dňa 02.08.2007 bola medzi K.. M. U., nar. XX.XX.XXXX (otcom navrhovateľky) a odporcom uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej bol K.. M. U. ako dlžníkovi poskytnutý úver v sume 14.000,- Sk, ktorý sa zaviazal zaplatiť veriteľovi - odporcovi zvýšený o príslušný poplatok 13.360,- Sk, t. j. celkom 27.360,- Sk v 12-tich mesačných splátkach po 2.280,- Sk, počnúc dňom 05.09.2007. Odporca ako záložný veriteľ a K.. M. U., nar. XX.XX.XXXX v zastúpení na základe splnomocnenia advokátom Y..M. V. ako záložca uzavreli dňa 10.12.2007 Zmluvu o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX - F., na základe ktorej sa zmluvné strany dohodli na zriadení záložného práva k podielovému spoluvlastníctvu k nehnuteľnostiam špecifikovaným v zmluve v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie všetkých pohľadávok záložného veriteľa voči záložcovi, ktoré vznikli a vzniknú na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 02.08.2007 uzatvorenej medzi záložným veriteľom na strane veriteľa a záložcom na strane dlžníka, najmä na zabezpečenie pohľadávok záložného veriteľa voči záložcovi na vrátenie istiny úveru v sume 14.000,- Sk, ďalej poplatku v sume 13.360,- Sk, ďalej úrokov z omeškania v sadzbe 0,25 % denne z omeškaných platieb istiny, pokút a ostatných celkových nákladov v zmysle platných všeobecných podmienok, od omeškania až do zaplatenia (článok II zmluvy). V zmysle článku IV záložca dáva do zálohu nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve uvedené v článku I zmluvy a zriaďuje k nim záložné právo v prospech záložného veriteľa, ktorý toto právo prína a jeho trvanie podmieňuje zaplatením poskytnutého úveru vrátane jeho príslušenstva. V článku I. sú identifikované založené nehnuteľnosti, a to spoluvlastnícky podiel záložcu 1/12 v nehnuteľnostiach parc. č. CKN XXXX, XXXX, XXXX, zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. T. a spoluvlastnícky

podiel záložcu 1/6 v rodinnom dom súpisné č. XXXXX na parc. č. XXXX, zapísanom na LV č. XXXX pre k.ú. T.. Pod sp. zn. 14D/1197/2011 sa viedlo na tamajšom súde dedičské konanie po nebohom K.. M. U., nar. XX.XX.XXXX a zomrelom XX.XX.XXXX, jedinou dedičkou zomrelého K.. M. U. je N. U., nar. XX.XX.XXXX - osoba totožná s navrhovateľkou v tomto konaní. Osvedčením o dedičstve, č.k. 14D/1197/2011- 99 zo dňa 04.07.2012 nadobudla navrhovateľka nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. T., a to CKN parc. č. XXXX - záhrada č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 122 m2, CKN parc. č. XXXX - záhrada vo výmere 186 m2, CKN parc. č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 122 m2, CKN parc. č. XXXX - záhrada vo výmere 182 m2 v podiele 5/24 a na LV č. XXXX - rodinný dom číslo súpisné XXX-X, postavený na parc. č. XXXX v podiele 5/12. Na LV č. XXXX je navrhovateľka zapísaná pod por. č. X a na LV č. XXXX pod por. č. X ako podielová spoluvlastníčka uvedených nehnuteľností s tým, že na LV č. XXXX v časti C: ĽARCHY pod poradovým č. 6 zapísané záložné právo v prospech odporcu na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. V XXXX/XX, a to na nehnuteľnosti: rodinný dom číslo súpisné XXXXX na parc. č. XXXX na podiel 1/6-ina a na LV č. XXXX v časti C: ĽARCHY pod poradovým č. X zapísané záložné právo v prospech odporcu na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. V XXXX/XX, a to na nehnuteľnosti pozemky parc. č. XXXX, XXXX, XXXX na podiel 1/12. Listom zo dňa 28.01.2013 požiadala navrhovateľka odporcu o zabezpečenie výmazu záložného práva zapísaného v časti C na LV č. XXXX a XXXX pre k.ú. T. z rovnakých dôvodov, ako sú uvedené v návrhu. Odpoveďou na túto žiadosť bol list odporcu z 05.02.2013, z obsahu ktorého vyplýva, že podľa odporcu dlžná suma zo Zmluvy o úvere nie je do dňa odpovedi uhradená v celom rozsahu, a keďže záložné právo k pohľadávke sa vzťahuje aj na dlžné úroky a ostatné jej príslušenstvo, je toho názoru, že nenastal žiaden zo zákonných dôvodov na zánik záložného práva, a preto žiadosti navrhovateľky o výmaz záložného práva nemožno vyhovieť. Na svojom názore zotrval počas celého konania. Z obsahu spisu, sp. zn. 15Er/2261/2008 tamajšieho súdu vyplynulo, že dňa 01.10.2008 podal súdny exekútor R.. C. V. žiadosť o udelenie poverenia vo veci oprávneného T., s.r.o. (osoba totožná s odporcom v tomto konaní) proti povinnému U. M., nar. XX.XX.XXXX pre vymoženie 9.640,- Sk a prísl. na základe exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, sp. zn. SR 00073/08 zo dňa 06.02.2008. Dňa 15.10.2008 tamajší súd vydal poverenie vykonaním exekúcie, a to prostredníctvom súdneho exekútora R.. C. V.. Uznesením, č.k. 15Er/2261/2008-13 zo dňa 13.04.2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 5CoE/265/2010-23 zo dňa 02.07.2010 bola exekúcia zastavená z dôvodu, že povinný pred začatím exekučného konania zaplatil 27.360,- Sk, čím splatil zákonom dovolené plnenie v časti skutočne poskytnutej pôžičky, pričom v časti dojednaných poplatkov, ako i úrokov z omeškania považoval súd exekúciu za neprípustnú z dôvodu, že úroky z omeškania vo výške 91,25 % ročne, náklady veriteľa vynaložených na zabezpečenie svojej pohľadávky vo výške 9.400,- Sk, resp. 312 Eur považoval za neplatné dojednanie v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky je dôvodný. Navrhovateľka sa v tejto veci domáhala určovacou žalobou určenia, že záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX a na LV č. XXXX pod poradovým číslom X a pod poradovým číslom X, zaniklo. Odporca namietal navrhovateľkin naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe. Podľa názoru okresného súdu navrhovateľka má naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe z dôvodu, že medzi účastníkmi konania je sporné, či v KN zapísané záložné právo v časti C: ĽARCHY č. XXXX a XXXX pre k.ú. T. trvá alebo zaniklo. Zápis záložného práva v KN sa týka nehnuteľností, ktorých podielovou spoluvlastníčkou je navrhovateľka a zápis záložného práva sa viaže práve k poradovému číslu, pod ktorým je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka predmetných nehnuteľností, odporca ako záložný veriteľ nepodal žiadosť o výmaz záložného práva, keď navrhovateľka tvrdí, že záložné právo zaniklo, je na mieste podanie tejto určovacej žaloby. Okresný súd sa zaoberal otázkou, či návrh navrhovateľky je dôvodný, a teda, či záložné právo zaniklo zánikom zabezpečenej pohľadávky. Po zániku záložného práva sa má totiž vykonať výmaz záložného práva, pričom záložný veriteľ je povinný podať žiadosť o výmaz bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva. Žiadosť o výmaz záložného práva je síce oprávnený podať aj záložca, ale ten je povinný žiadosť doplniť písomným potvrdením o splnení záväzku alebo inou listinou preukazujúcou zánik záložného práva vystavenou záložným veriteľom, čo v tomto prípade absentuje. Podstatné pre toto konanie okresný súd považoval záver exekučného súdu, že K.. M. U. ako osoba povinná pred začatím exekučného konania zaplatila 27.360,- Sk, čím splatila zákonom dovolené plnenie v časti skutočne poskytnutej pôžičky, keď odporca poskytol K.. M. U. úver vo výške 14.000,- Sk, ktorý bol zvýšený o tzv. poplatok 13.360,- Sk, pričom exekučný súd vo vzťahu k dojednaným poplatkom, úrokom z omeškania, paušálnou náhradou nákladov vyhodnotil tieto dojednania ako dojednania neplatné, preto sa predmetná zmluva o úvere pri jej platnosti považuje za bezúčinnú a bez poplatkov. Odporca

nenamietal plnenie dlžníka K.. M. U. vo výške 27.360,- Sk v súvislosti s predmetnou zmluvou. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že K.. M. U. ako dlžník z predmetnej zmluvy o úvere si svoj záväzok splnil, a teda pohľadávka odporcu zanikla. Zánikom zabezpečenej pohľadávky zaniklo i predmetné záložné právo. Okresný súd zdôraznil, že záložné právo je vždy viazané na existenciu pohľadávky, čo znamená, že jeho vznik a zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovanej pohľadávky. Pohľadávka odporcu zanikla zánikom záväzku dlžníka, ktorý svoj dlh splnil, preto návrhu v plnom rozsahu vyhovel a určil, že predmetné záložné právo zaniklo. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 80 písm. c) O.s.p., § 151md ods. 1 písm. a), ods. 3, § 151g ods. 2 až 4 Občianskeho zákonníka, o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že nesprávnosť rozsudku súdu prvého stupňa spočíva v tom, že určil zánik práva (neexistenciu záložného práva k nehnuteľnostiam) v minulosti a nie spôsobom vyplývajúcim z ust. § 80 písm. c) O.s.p., keď pripustil a prejednal návrh, ktorým navrhovateľka uplatnila, aby sa rozhodlo o určení, že záložné právo na nehnuteľnosti zaniklo, a preto zaťažil konanie vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/5/2008.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, v rámci pojednávania na okresnom súde bolo jednoznačne preukázané, že jej právny predchodca K.. M. U. v celom rozsahu uhradil odporcovi sumu 27.360,- Sk, čím zaplatil zákonom dovolené plnenie v časti skutočne poskytnutej pôžičky v zmysle zmluvy o úvere č. XXXXXXX, a preto súd prvého stupňa správne posúdil, že zánikom zabezpečenej pohľadávky došlo aj k zániku záložného práva. Rovnako správne posúdil i otázku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko odporca odmieta zabezpečiť výmaz predmetného záložného práva v časti C LV č. XXXX a č. XXXX, hoci došlo k zániku zabezpečovanej pohľadávky, a tým aj k zániku záložného práva ako akcesorického záväzku. Pokiaľ odporca poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/5/2008, uviedla, že sa jedná o odlišný prípad, keď v uvedenom rozhodnutí bolo dôvodom zániku záložného práva zánik právnickej osoby bez právneho nástupcu, pričom tým, že súd mal za to, že aj tento prípad môže byť dôvodom zániku záložného práva, založil nový zákonný dôvod jeho zániku. V danej veci je odlišná situácia, nakoľko došlo k zániku samotnej zabezpečenej pohľadávky, čím v zmysle § 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka dochádza aj k zániku zriadeného záložného práva. Súd prvého stupňa len deklaroval, že došlo zo zákona k zániku záložného práva, pričom z povahy samej veci vyplýva, že sporné záložné právo vlastne neexistuje.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tom právnom názore, že navrhovateľka má naliehavý právny záujem na určení zániku záložného práva k nehnuteľnostiam, pretože rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu záložného práva (jeho výmazu) v katastri nehnuteľností. Bez takéhoto rozhodnutia by bolo právne postavenie navrhovateľky neisté v tom, či na jej nehnuteľnostiach viazne záložné právo odporcu. V danej veci je medzi účastníkmi sporné, či záložné právo, zapísané na LV č. XXXX a č. XXXX pre k.ú. T. v prospech odporcu trvá, alebo zaniklo. Za stavu, keď odporca ako záložný veriteľ nepodal žiadosť (odmieta podať žiadosť) o výmaz záložného práva a navrhovateľka tvrdí, že záložné právo zaniklo, je na podaní takéhoto určovacieho návrhu naliehavý právny záujem.

Súd prvého stupňa sa správne ako prvoradou otázkou v danej veci zaoberal skúmaním existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zániku záložného práva s poukazom na § 80 písm. c) O.s.p.

Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacieho návrhu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaný návrh je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva navrhovateľa, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je

spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo navrhovateľa ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolený možno považovať určovací návrh, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale vedie len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, ak však určovací návrh vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možný (prípadne) i iný návrh.

Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (navrhovateľa). Pokiaľ chce navrhovateľ osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaný návrh je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ na jeho usporiadanie).

V danej veci bolo spornou otázkou medzi účastníkmi, či záložné právo na nehnuteľnostiach v k.ú. T., vedených na LV č. XXXX a LV č. XXXX, zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX zo dňa 10.12.2007 medzi odporcom ako záložným veriteľom a K.. M. U., zaniklo zánikom zabezpečenej pohľadávky splnením, alebo doposiaľ trvá.

Z dokazovania, vykonaného okresným súdom, nesporne vyplynulo, že právny predchodca navrhovateľky K.. M. U. svoj záväzok zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX vo výške 27.360,- Sk splnil, zaplatil odporcovi zákonom dovolené plnenie v časti odporcom skutočne poskytnutého úveru. Pokiaľ odporca trval aj na zaplatení sumy 9.640,- Sk s príslušenstvom, predstavujúcej poplatky, resp. paušálne náklady veriteľa (odporcu), vynaložené na zabezpečenie svojej pohľadávky, vrátane úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 91,25 % ročne, uvedené plnenie bolo súdom (exekučným i civilným) považované za plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, za v rozpore s dobrými mravmi, a preto neplatné. Okresný súd jednoznačne konštatoval, že pohľadávka odporcu voči právnomu predchodcovi navrhovateľky - K.. M. U. zanikla splnením. Zánikom pohľadávky odporcu zabezpečenej záložným právom, viaznucim na nehnuteľnostiach vedených na LV č. XXXX, LV č. XXXX v k.ú. T., zaniklo i toto záložné právo (§ 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ sa navrhovateľka ako právna nástupkyňa pôvodného záložného dlžníka ocitla v situácii, že na jej spoluvlastníckych podieloch na predmetných nehnuteľnostiach viazne záložné právo odporcu, ktorý odmieta výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, odvolací súd je rovnakého názoru ako súd prvého stupňa, že na požadovanom určení, že došlo k zániku záložného práva splnením zabezpečenej pohľadávky, na ktorú bolo viazané, je daný naliehavý právny záujem. Návrh, uplatnený navrhovateľkou, slúži potrebám praktického života, nakoľko na základe tohto rozhodnutia súdu dôjde i bez súhlasu záložného veriteľa (odporcu) k výmazu záložného práva odporcu viaznuceho na sporných nehnuteľnostiach a právne postavenie navrhovateľky prestane byť v tomto smere neisté. Ide v tomto prípade práve o určovací návrh, ktorý vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov. Bez právneho významu je, že navrhovateľka mohla podať i iný určovací návrh, ktorým by dosiahla rovnaký výsledok.

Pokiaľ odporca poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/5/2008, odvolací súd sa stotožňuje s názorom navrhovateľky, že v tejto veci bol riešený odlišný dôvod zániku záložného práva, a to, či dôvodom zániku záložného práva je aj zánik právnickej osoby bez právneho nástupcu (záložného dlžníka). Vo veci, ktorá je predmetom tohto súdneho konania, je situácia odlišná, nakoľko bolo preukázané, že došlo k zániku samotnej zabezpečenej pohľadávky splnením, čím v zmysle ust. § 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka dochádza aj k zániku zriadeného záložného práva ako akcesorického záväzku.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. a úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov odvolacieho konania za 1 úkon právnej služby poskytnutej advokátom podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (písomné vyjadrenie k odvolaniu) vo výške 61,87 Eur, 1 x režijný paušál vo výške 8,04 Eur podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky, spolu trovy

odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia predstavujú sumu 69,91 Eur, ktoré je podľa § 149 ods. 1 O.s.p. odporca povinný zaplatiť k rukám zástupcu navrhovateľky.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.